

2.10.2024

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan kokous

Aika keskiviikko 2.10.2024 klo 9.00-11.00

Paikka Sali 9, Eteläesplanadi 4, Teams

Osallistujat valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto (puheenjohtaja)

valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarain controller -toiminto (varapuheenjohtaja)

yksikön päällikkö Meri-Tuulia Pitkänen, valtioneuvoston kanslia
tarkastusjohtaja Kaisa Sistonen, oikeusministeriö
talousjohtaja Kristiina Olsson, puolustusministeriö
budjettineuvos Juha Halonen, valtiovarainministeriö
neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö
tarkastusneuvos Tiina Hallberg, opetus- ja kulttuuriministeriö
erityisasiantuntija Tuija Laukkanen, maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeriö (Matti Hyytisen sijaisena)
hallitusneuvos Pasi Ovaska, liikenne- ja viestintäministeriö
talouspäällikkö Taina Vähimaa, työ- ja elinkeinoministeriö
talousjohtaja Mikko Staff, sosiaali- ja terveysministeriö
suunnittelupäällikkö Timo Jaakkola, ympäristöministeriö
tilintarkastusjohtaja Väinö Viherkoski, Valtiontalouden tarkastusvirasto
apulaisjohtaja Tanja Wistbacka, Valtiokonttori
johtava riskienhallinnan asiantuntija Heikki Launiemi, Kansaneläkelaitos
tietohallintoneuvos Tuija Kuusisto, valtiovarainministeriö

Kutsuttuina asiantuntijoina

erityisasiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarain controller –toiminto
erityisasiantuntija Venla Mäntysalo, oikeusministeriö
erityisasiantuntija Johanna Virtanen, oikeusministeriö

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

Todettiin, että talouspäällikkö Taina Vähimaa työ- ja elinkeinoministeriöstä toimii neuvottelukunnan varsinaisena jäsenenä neuvottelukunnan toimikauden loppuun.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Hyväksyttiin pöytäkirja.

3 Korruptionvastaisen strategian päivitys (liite 2.1, liite 2.2)

Erityisasiantuntija Venla Mäntysalo, oikeusministeriö

Erityisasiantuntija Johanna Virtanen, oikeusministeriö

Venla Mäntysalo kertoi edellisen hallituskauden korruptionvastaisen strategian ja sen toimenpideohjelman toimenpiteiden tilasta kesäkuun 2024 tilanteessa.

Korruptionvastaisen strategian ja toimenpideohjelman päivittäminen vuosille 2024-2027 on käynnistynyt. Valmistelun tueksi on asetettu valmistelu- ja ohjausryhmä, johon kuuluu ministeriöiden edustajia. Ryhmän tehtävänä on ohjata ja koordinoita strategiaan liittyvän toimenpideohjelman täytäntöönpanoa ja raportoida toimenpiteiden etenemisestä. Tavoitteena on noin 40-50 toimenpiteen ohjelma, joka ottaa huomioon aiemman ohjelman toimenpiteiden jatkuvuuden ja toimien vaikuttavuuden kehittämisen. Strategiaa koskevaa periaatepäätöstä päivitetään soveltuvien osin korruption torjunnan tavoitteiden ja kehittämiskohteiden pysyessä ennallaan. Päivitetyt strategia ja toimenpideohjelmaluonnoksen on tarkoitus valmistua joulukuussa 2024.

Korruptionvastainen strategia tunnistaa kuusi kehittämisosa-aluetta:

1. Korruption torjunnan ja ennaltaehkäisyn viranomaisrakenteiden vahvistaminen ja selkeyttäminen sekä toimijoiden välisen yhteistyön parantaminen;
2. Korruptiotietoisuuden lisääminen;
3. Läpinäkyvyyden lisääminen;
4. Korruptiotapausten paljastumisen tehostaminen;
5. Korruption torjuntaan liittyvän lainsäädännön toimivuuden selvittäminen ja kehittäminen;
6. Korruption ja sen torjuntaan liittyvän tutkimuksen edistäminen

Korruptiotapausten paljastumisen edistämiseksi julkisessa toiminnassa mm. neuvottelukunnan yhteydessä toimiva sisäisen tarkastuksen jaosto on laatinut ohjeistusta sekä arvioinut muistoissaan sisäisen tarkastuksen riippumattomuuden vahvistamista valtionhallinnossa ja sisäisen tarkastuksen tiedonsaantioikeuksien vahvistamista.

Keskusteltiin valtionhallinnossa tunnistetuista toimista, joissa korruption todennäköisyys tai riski korruptiiviselle toiminnalle on suuri. Todettiin, että sisäisen tarkastuksen jaoston tuottaman aineiston lisäksi on myös laadittu muuta ohjeistusta, jossa on kytkentää korruption torjuntaan, mm. riskienhallinnan käsikirja ja sisäisen valvonnan ohjeistus. Valtiontalouden tarkastusvirasto on käynnistänyt tarkastuksen Korruption torjunnasta. Tarkastus valmistuu kesällä 2025.

Kuultiin esitys, käytiin keskustelu ja todettiin esittely ja keskustelu tiedoksi.

4 Neuvottelukunnan ajankohtaiset (liite 3)

- TSI-hanke "*Supporting Development of the Internal Control and Risk Management Framework in Finland*"
- Sisäisen valvonnan toimintaohje ja arviointikehikon päivitys

Erityisasiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarain controller -toiminto

Terhi Sääskilahti esitteli hankkeen tilannekatsauksen. Hanke etenee pääosin aikataulussa. Ensimmäisenä tuotoksena on valmistunut analyysi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta. Analyysi on ollut neuvottelukunnan jäsenten kommentoitavana Howspace –alustalla ja saatujen kommenttien ja havaintojen pohjalta OECD:lle on toimitettu yhteenveto. Nykytila-analyysia ja sen perusteella valmisteltua suositusta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan strategisen tason ohjauksesta ja sen toimeenpanosta viimeistellään. Suositusta tullaan käsittelemään neuvottelukunnassa.

Sisäisen valvonnan uusi ohjeistus julkaistiin 1.10.2024. Kokonaisuus sisältää kolme osaa:

- 1) Sisäistä valvontaa taustoittavan perustelumuistion
- 2) Sisäisen valvonnan toimintaohjeen mallin virastoille, sekä
- 3) Päivitetyt sisäisen valvonnan arviointikehikon.

Terhi Sääskilahti esitteli kokonaisuuden sisällön lyhyesti. Lisäksi käytiin läpi kokonaisuuden saamaa lausuntopalautetta.

Kuultiin esitys, käytiin keskustelu ja todettiin esittely ja keskustelu tiedoksi.

5 Riskienhallinnan jaoston ajankohtaiset asiat

Valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarain controller -toiminto

Esko Mustonen kertoi riskienhallinnan jaoston 24.9. pidetyssä kokouksessa käsitellyistä aiheista. Kokouksessa kuultiin INCLUS yhtiön toimitusjohtaja Mikael Langinvainion ja riskienhallinnan asiantuntija Valtteri Frantsin esitys osallistuvasta riskienhallinnasta.

Kokouksessa esiteltiin sisäisen valvonnan kehittämishankkeen (SIVA-hanke) tuloksia sekä TSI-hankkeen etenemistä.

Jaoston ensimmäisen toimikauden lähestyessä loppuaan kokouksessa käytiin myös keskustelua siitä, kuinka toimikaudesta raportoidaan ja mitä asioita raportoinnissa pitäisi nostaa esiin.

Kuultiin esitys, käytiin keskustelu ja todettiin esittely ja keskustelu tiedoksi.

6 Sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaiset asiat (liite 4)

Neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö

Heli Iirola kertoi jaoston kokouksessa 19.9. käsitellyistä aiheista. Tietosuojavastaavien verkoston puheenjohtaja Johanna Järvinen OM:stä vieraili jaoston kokouksessa ja kertoi verkoston toiminnasta. Mahdolliseen yhteistyöhön sisäisten tarkastajien kanssa palataan

myöhemmin tänä vuonna. Lisäksi jaostossa keskusteltiin SIVA- ja TSI- hankkeiden tilanteesta. Jaoston omat hankkeet malliohjesäännön päivitys ja sisäisten tarkastajien verkostoyhteistyö ovat edenneet suunnitellusti. Valtionhallinnon sisäisten tarkastajien verkostotapahtuma järjestetään 20.11. Jaosto pohtii seuraavan toimikauden painopisteitä 18.11. järjestettävässä työpajassa.

Kuultiin esitys, käytiin keskustelu ja todettiin esittely ja keskustelu tiedoksi.

7 Neuvottelukunnan ja sen yhteydessä toimivien jaostojen toimikauden 2022-2024 päättyminen ja uusi toimikausi 2025-2027 (liite 5)

Valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto

Valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarain controller -toiminto

Neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö

Neuvottelukunnan ja sen yhteydessä toimivien sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan jaoston kolmivuotinen toimikausi päättyy vuoden 2024 lopulla. Neuvottelukunnan toimintaa on ohjannut sen määrittelemä visio, jonka mukaan neuvottelukunta on aktiivinen toimija, joka kehittää ja edistää riskienhallintaa sekä vahvistaa ja jakaa sisäisen valvonnan hyviä käytänteitä ja valvontatietoisuutta valtionhallinnossa. Neuvottelukunnalle ja jaostoilte asetetut tavoitteet on pääosin saavutettu. Neuvottelukunta on myös toiminut TSI-hankkeen ohjausryhmänä. Neuvottelukunnan toimikaudesta laaditaan tiivis raportti.

Toimikaudelle 2025-2028 tullaan asettamaan neuvottelukunta ja jäsenesityksiä tullaan pyytämään loka-marraskuun 2024 aikana. Neuvottelukunta voi asettaa jaostoja sille kuuluvien asioiden valmistelua varten, eikä tähän rakenteeseen ole tulossa muutoksia seuraavalla toimikaudella. Jaostot tullaan asettamaan neuvottelukunnan päätettyä perustettavista jaostoista vuoden 2025 alkupuolella.

Keskusteltiin neuvottelukunnan ja jaostojen kokoonpanoista, vaikuttavuudesta ja painopisteistä. Painopisteiden osalta todettiin, että erillistä kyselyä painopisteistä ei tulla toteuttamaan, vaan hyödynnetään nykyisellä toimikaudella ja tehtyjä kyselyjä ja kehittämissankkeita. Todettiin myös, että käynnissä olevia hankkeita ja toimia on tarkoituksenmukaista jatkaa myös seuraavalla toimikaudella. Lisäksi on hyvä tunnistaa kytkentöjä myös muuhun valtioneuvoston kehittämiseen, toimintaympäristön muutoksiin sekä toiminnan ja toimintaympäristön mahdollisuuksiin.

Kuultiin esitys, käytiin keskustelu ja todettiin esittely ja keskustelu tiedoksi.

8 Muut asiat

Ei muita asioita.

9 Seuraava kokous

12.12.2024 klo 9.00-11.00

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti kokoukseen osallistumisesta ja päätti kokouksen klo 11.00.

Liite 2.1. Korruptiovastainen strategian päivitys

Liite 2.2. Valtioneuvoston periaatepäätös kansalliseksi korruptionvastaiseksi strategiaksi ja toimenpideohjelmaksi 2021-2023

Liite 3. Neuvottelukunnan ajankohtaiset asiat

Liite 4. Sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaiset asiat

Liite 5. Neuvottelukunnan ja sen yhteydessä toimivien jaostojen toimikauden 2022-2024 päättymisen ja uusi toimikausi 2025-2027